

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið
Skúlagötu 4
101 Reykjavík

Akureyri 30.03.2021

Efni: Umsögn Dýralæknafélags Íslands um frumvarp til laga um breytingu á lögum um velferð dýra, nr 55/2013 (blóðmerahald), 543. mál.

Blóðtaka úr fylfullum hryssum til framleiðslu á equine chorion gonadotropin (eCG) áður kallað pregnant mare serum gonadotropin (PMSC) hefur farið fram hér á landi allt frá árinu 1979 eða í rúmlega 40 ár. Með árunum hefur reynsla og þekking af þessari starfsemi aukist til muna. Með aukinni þekkingu hefur umfang starfseminnar aukist með árunum. Starfsemin er í meginráttum ekki frábrugðin öðru afurðagefandi búfjárhaldi.

Stóðhestar eru settir í mátulega stóra hryssuhópa í maí og teknir úr þeim á tilskyldum tíma, þannig er miðað að því að sem flestar hryssur toppi í eCG framleiðslu á tímabilinu sem söfnunin stendur yfir. Blóðsöfnunin er á viku fresti, þannig er stóðinu smalað vikulega í réttina og metur þá dýralæknir heilsufar á hryssunum og folöldunum. Hryssurnar ganga með folöld undir sér allt sumarið og út blóðsöfnunartímabilið. Folöldum er þá ýmist slátrað eða sett á sem framtíðar blóðgjafar eða sem reiðhestar. Reynslan hefur sýnt að þau eru síst lakari til frálags en önnur folöld.

Umráðamanni er skylt að tilkynna starfsemina til Matvælastofnunar, það er í samræmi við reglugerð um velferð hrossa 4. gr. Starfsemin er háð reglubundnu eftirliti Matvælastofnunar og um hana gilda skilyrði sem Matvælastofnun setur.

Í leiðbeinandi reglum Matvælastofnunar kemur eftirfarandi fram:

- Til þess að tryggja gott utanumhald skal allt hrossahald til blóðtöku viðkomandi starfsstöðvar tilkynnt til Mast. Allar blóðtökuhryssur skulu skráðar í WorldFeng og örmerktar.
- Ekki mega hafa komið upp alvarleg frávík vegna dýravelferðar á viðkomandi bæ/starfsstöð.
- Einungis dýralæknir með gilt starfsleyfi hefur heimild til þess að annast blóðtöku.
- Eftirfarandi kröfur gilda um blóðtökuna: Skylt er að staðdeyfa á stungustað. Einungis má taka blóð úr hryssum sem eru án sjáanlegra sjúkdómseinkenna, þær skulu vera í góðum holdum og vel hirtar að öllu leyti. Auk þess eru reglur um lágmarksaldur blóðgjafahryssa (4 vetra), lengd hvernar blóðgjafar (10-15 mínútur), hámarks magn blóðs sem taka má hverju sinni og í heildina (hámark 5 lítrar af blóði vikulega að hámarki í 8 vikur), fjölda hryssna sem hver dýralæknir má taka blóð úr samtímis (4 hryssur) og fjölda hryssna í hverjum blóðtökuhóp (100 hryssur).
- Viðhafa skal nærgætni við umgengni og gæta að velferð hryssanna við blóðtökuna. Þá skal tryggt að hryssurnar hafi nægan aðgang að drykkjarvatni og salti strax eftir blóðtöku og úti í haga.
- Auk þess er fylgst með blóðbúskap hryssnanna þannig að tryggt sé að blóðtakan gangi ekki of nærri þeim og að blóðbúskapur (gildi) þeirra sé innan eðlilegra marka.

Auk eftirlits Matvælastofnunar er fyrirtækið Ísteka með virkt innra eftirlit með starfsemi. Það eftirlit ásamt eftirliti Matvælastofnunar miðast að því að tryggja velferð hryssnanna og folaldanna. Fyrirtækið Ísteka er með á sínum snærum dýralækni sem sinnir gæða- og velferðareftirliti með blóðsöfnuninni. Heimsækir hann megin þorra blóðgjafastarfsstöðva/bæja á blóðgjafatímabilinu. Gerir hann úttekt á aðstæðum á blóðtökustað svo sem að meta slyshættu, að blóðtökubásar séu traustir og rétt hannaðir, vinnubrögð séu fumlaus og nærgætin og rétt staðið að sjálfri blóðtökunni. Enn fremur að hryssurnar séu örmerktar og rétt skráðar í World Feng. Þá er lögð áhersla á að hryssur séu í góðu standi, hófhirða sé í lagi og hrossastóðið ormahreinsað reglulega. Aðgætt er hvort að beitiland sé fullnægjandi og að hryssur hafi aðgang að bæði drykkjarvatni og salti strax eftir blóðtöku og úti í haga. Þá er lögð áhersla á að hugað sé vel að hrossastóðinu yfir vetrartímam með ríkulegri heygjöf og að útigangur sé hafður á góðu, skjólgóðu landi.

Það er mat Dýralæknafélags Íslands (DÍ) að þau skilyrði sem Matvælastofnun setur um starfsemina og það eftirlit sem haft er með starfsemi í dag tryggi velferð dýranna. Dýralæknafélagið getur því alls ekki tekið undir það sem kemur fram í greinagerðinni með breytingatillögunni (543. mál), að starfsemin hafi slæm áhrif á líf og líðan þeirra dýra sem notuð eru. Einnig telur DÍ það bæði ósanngjarnt og fráleitt að bera saman eða að benda á aðstæður í öðrum löndum eins og Úrúgvæ og Argentínu. Það er ekki í neinni tengingu við þær aðstæður sem gilda um starfsemina á Íslandi í dag, hvorki blóðtökuna sjálfa eða umgjörð og aðbúnað á búunum. Dýralæknafélagið vill einnig benda á að áratugareynsla er komin af þessari starfsemi hér á landi og hefur hún gengið áfallalítið fyrir sig. Starfsemin hefur meðal annars leitt til þess að menn huga enn betur að aðbúnaðarmálum og velferð stóðhrossa samanborið við það sem áður var. Dýralæknafélagið getur því ekki tekið undir þá röksemdafærslu að út frá dýravelferðsjónarmiði eigi að banna blóðtöku úr fylfullum hryssum í þeim tilgangi að selja það eða vinna úr því vöru til sölu.

Virðingafyllst fyrir hönd Dýralæknafélags Íslands

Bára Eyfjörð Heimisdóttir, formaður